

Vaatimukset työskenneltäessä toisen johdon ja valvonnan alaisena lääkärin tai hammaslääkärin tehtävissä

Lain mukaan lääkärin tai hammaslääkärin tehtävissä työskentelevän opiskelijan ja käytännön palvelua suorittavan hammaslääkärin on työskenneltävä toisen johdon ja valvonnan alaisena.

1. Opiskelijan toimiminen laillistetun ammattihenkilön tehtävässä

Valvira merkitsee yliopiston ilmoituksen perusteella lääketieteen tai hammaslääketieteen opiskelijan terveydenhuollon ammattihenkilörekisteriin (Terhikki), kun hän on suorittanut tilapäisen työskentelyn edellyttämät opinnot hyväksyttävästi.

Valvira lähettää opiskelijalle kirjallisen ilmoituksen rekisteröinnistä. Ilmoituksessa on yksilöintitunnus, jota opiskelijan on käytettävä esimerkiksi lääkemääräyksissä.

[Opiskelijalla on rajoitettu lääkkeenmääräämisoikeus.](#)

Opiskelijalla ei ole itsenäistä ammatinharjoittamisoikeutta.

Työnantajan on aina, rekrytointitavasta riippumatta, varmistettava, että opinnot on suoritettu hyväksyttävästi:

- Kun opiskelija on suorittanut neljän ensimmäisen opintovuoden lääketieteen opinnot, hän saa toimia tilapäisesti laillistetun lääkärin tehtävissä terveyskeskuksen vuodeosastolla sekä erikoissairaanhoidossa, jos hän on suorittanut kyseisen erikoisalan opinnot. Opiskelija saa toimia päivystäjänä vain laillistetun lääkärin rinnalla.
- Kun opiskelija on suorittanut viiden ensimmäisen opintovuoden lääketieteen opinnot, hän saa lisäksi toimia tilapäisesti laillistetun lääkärin tehtävissä terveyskeskuksen avovastaanotolla ja muissa terveyskeskuslääkärin tehtävissä. Jos opiskelija toimii päivystäjänä, hänelle on nimettävä takapäivys-

Dnro 6792/06.00.00.00/2016

16.12.2016

täjä, jonka on oltava viivytyksettä tavoitettavissa ja tarvittaessa saavuttava paikalle. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon ympärivuorokautisessa päivystysyksikössä on oltava kaikkina vuorokauden aikoina laillistettu lääkäri, joka johtaa päivystysyksikön toimintaa.

- Kun opiskelija on suorittanut neljän ensimmäisen opintovuoden hammaslääketieteen opinnot, hän saa toimia tilapäisesti laillistetun hammaslääkärin tehtävässä (ammattihenkilöasetuksen mukaisessa toimintayksikössä). Päivystäjänä toimivalla opiskelijalla on aina oltava tavoitettavissa nimetty laillistettu hammaslääkäri, jonka on tarvittaessa saavuttava toimintayksikköön.

Työnantajan velvollisuus on arvioida tapauskohtaisesti opiskelijan valmiudet, myös tehtävän edellyttämä kielitaito. Työnantajan on myös määriteltävä tarkasti opiskelijan tehtävät, toiminta, rajat ja velvoitteet.

Työnantajan on aina nimettävä opiskelijalle kirjallisesti ohjaaja, joka on samassa toimintayksikössä toimiva laillistettu ammattihenkilö ja jolla on riittävä käytännön kokemus.

Ohjauksen ja valvonnan on oltava suunnitelmallista, ja niitä on toteutettava myös muulla tavoin kuin ohjattavan ilmaisemaan tarpeeseen perustuen. Potilasturvallisuuden näkökulmasta on oleellista varmistaa, että ohjattavalla on tosiasiallinen mahdollisuus saada ohjausta ja konsultointiapua tilanteissa, joissa hän kokee sitä tarvitsevänsä, vaikka lähtökohtaisesti ei voida edellyttää, että opiskelija olisi koko ajan ohjaajansa välittömässä valvonnassa.

Toimintayksikössä on huolehdittava, että potilaat tietävät, että heitä hoitava henkilö on opiskelija.

Ohjaaja seuraa, ohjaa ja valvoo opiskelijan toimintaa ja puuttuu viipymättä toiminnassa mahdollisesti ilmeneviin epäkohtiin. Opiskelijan toiminta on keskeytettävä välittömästi, mikäli potilasturvallisuus vaarantuu.

2. Käytännön palvelua suorittavan hammaslääkärin (KP) ohjaus ja valvonta

Hammaslääkärin käytännön palvelua suorittavalla laillistetulla hammaslääkärillä ei ole itsenäistä ammatinharjoittamisoikeutta. Käytännön palvelu edellyttää palvelussuhdetta. Terveyskeskushammaslääkärin tehtävässä toimiminen edellyttää palvelussuhdetta kuntaan tai kuntayhtymään, jossa asianomainen toimii vastuullisena työntekijänä valvotuissa olosuhteissa.

Terveydenhuollon toimintayksikön pitää varmistaa, että perehdytys ja ammatillinen koulutus varmasti toteutuvat.

Dnro 6792/06.00.00.00/2016

16.12.2016

Johdosta ja valvonnasta on sovittava kirjallisesti siten, että ohjattava ja hänen ohjaajansa tietävät sovituista järjestelyistä. Ohjauksen ja valvonnan on oltava suunnitelmallista, ja niitä on toteutettava myös muulla tavoin kuin ohjattavan ilmaisemaan tarpeeseen perustuen. Johdon ja valvonnan alaisena toimivaa on myös tosiasiaa ohjattava riittävästi, ja esimerkiksi konsultaatioiden järjestämistapojen on toimittava myös käytännössä.

Potilasturvallisuuden näkökulmasta on oleellista varmistaa, että ohjattavalla on tosiasiallinen mahdollisuus saada ohjausta ja konsultointiapua tilanteissa, joissa hän kokee sitä tarvitsevansa, vaikka lähtökohtaisesti ei voida edellyttää, että käytännön palvelua suorittava henkilö olisi koko ajan ohjaajansa välittömässä valvonnassa.

Toimintayksikössä on huolehdittava, että potilaat tietävät, että heitä hoitava henkilö on käytännön palvelua suorittava hammaslääkäri.

Tämä ohje korvaa Valviran 27.5.2011 antaman ohjeen 6/2011 (Dnro 3935/05.00.01/2011).

Säännökset ja ohjeet

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994) 2 § 3 mom., 4 § 1 mom. (312/2011), 4 § 1 mom. (1200/2007), 6 § 1 mom. (312/2011), 6 § 1 mom. (1200/2007), 11 § 1 mom. (312/2011) ja 11 § 1 mom. (1200/2007)

Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994) 3 §, 3 a-b §, 3 e-f § ja 6 § (412/2010)

Asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (782/2014) 4 mom.

Opas hammaslääkärin käytännön palvelusta peruskoulutuksen jälkeen 2004 (STM 1:2004)

Opiskelijoiden tilapäinen toiminta laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä (Valviran ohje 25.5.2010)

Lisätietoja antavat

Esittelijäneuvos Maarit Mikkonen, puh. 0295 209 561

Ylihammaslääkäri Hanna-Leena Tefke, puh. 0295 209 435

Johtaja Tarja Holli puh. 0295 209 400